

דף ע"ט. שלשם סימנים יש באומה זו וכו'.
עמ"ש אני הדל בדברים
אחדים דף פ"ג בס"ד.

דף צ'. ת"ש אליו שמעון אפי' אומר לך עבור
על אחת מכל מצות שבתורה
וכו'. נסתפק מורינו הרב כמהר"ר אליעזר
נחום ז"ל אי אמר הנביא לעבור על כמה מצות
לשעה אם שומעין לו. או אין שומעין לו אלא
דוקא כשאמר לעבור על מצוה אחת ופשיט
לה מדברי הרמב"ם ז"ל פ"ט מה' יסודי התורה
שכתב אם יאמר לנו הנביא לעבור על אחת
מכל מצות או על מצות הרבה בין קלות בין
חמורות לפי שעה מצוה לשמוע לו עכ"ד.
ולפום ריהטא אפשר לומר שיצא זה להרמב"ם
ז"ל ממה שאמרו בתמורה ריש דף כ"ט שמנה
דברים הותרו באות' הלילה חוץ לילה וורות
וכלי שרת ועצי אשרה ומוקצה ונעבד וכלי
אשרה הרי דהותרו כמה דברים לפי שעה וסובר
הרמב"ם ז"ל דכיון דהש"ס השמיענו דהותרו
כל אלו האסורין הוא להשמיענו דגם נביא
שיאמר לפי שעה לעבור כמה מצות נשמע לו
אעפ"י שהן מצות חלוקות ויש לדחות. ועיין
בחרמב"ם ז"ל פ"ב מה' ממרים ואין כאן מקום
להאריך.

דף צ"ו. אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב
אגורה באהלך עולמים וכו'.
שפתותיו דובכות בקבר. בתחלת ההשקפה צריך
להבין כי הנה ראיתי כתוב משם הרב עיר
וקדיש מחרי"י צמח ז"ל במ"ש רז"ל דבעבור
שאמר אליהו הנביא זכור לטוב כי עובד בריחך
בני ישראל א"ל הקב"ה חייך שתמצא בכל ברית
שיעשו בני וחקר הרב ז"ל דמה עונש הוא זה.
ותירץ דהעונש הוא דכזמן שהוא למטה במילות
מאבד החידושים שמתחדשים בכתיבתא דרקיעא
עכ"ד ואע"ג דבמילה הוא שולח ניצוץ אחד נראה
דכונת הרב ז"ל דבמתיבתא דרקיעא צריך
שיהיה בכל בחינותיו מעין דוגמא לכה שחקרו
הראשונים ז"ל דמאחר דאליהו זכור לטוב הנה
שכיח אצל התנאים והאמוראים אמאי לא פשיט
כל בעיות שבתלמוד ונשאלו בתיקו שהוא ר"ח

כהרב העטור גם הוא היה נקיט הכי. ועיין
בהרמ"ה ז"ל דף ר"ד ע"ג ע"ש:
אחרי כתבי ראיתי להרב מהר"ק ז"ל
בהגהותיו שכתב שם בחי' ס' ר"י ס"א
וד"ל ואפי' תוך מ' יום קנה והוא שתוכר העובר
עכ"ל ונראה שנסחת הב"י שלפני הרב ז"ל היה
בנסחתו ונמשך אחר נסחא זו וע"פ זה כתב תוך
מ' והוא שתוכר וכו' וק' על הרב ז"ל איך לא
הרגיש שהוא ט"ס דהוכר העובר ודאי הוא
אחר מ' כמו שנראה התחש"ה אל העי"ן וכמבואר
לקמן בפרקין דף ס"ט ושאר דוכתי. והרי לשון
זה הוא מהרב העטור ושם כתיב ולא בעינן הוכר
העובר וכמו שכתבנו בסמוך:

הן אמת דגם לפי נסח אשר הוא בעטור אינו
מתישב כל כך דכיון דכבר כתב דאפי'
תוך מ' יום אמאי אצטריך לומר ולא בעינן
תוכר העובר. הרי הוכר עיברה הוא אחר מ'
ודאי. ואפשר דהכונה דלא בעינן מ' יום וכ"ש
דלא בעינן הוכר העובר א"ג אפשר דהרב
העטור ידע דיש סברות לכאן ולכאן להכי
כתב מסתברא אפי' בתוך מ' יום של יצירת
הולד. ונתן טעם לא בעינן הבר' העובר כלומר
אל תחמת שאמרתי אפי' בתוך מ' יום שהרי
לא בעינן הכרת העובר כלומר לכל הדברות
כ"ע מודו ולא בעינן הכרת העובר. וכיון שכן
מסתברא אפילו תוך מ' דאי הוא בעינן הכרת
העיבר אז אפי' אחר מ' לא מהני דבעינן
הכרת העיבר אבל מאחר דלא בעינן הכרת
העובר כסתברא דאפי' תוך מ' דדעתו קרובה
אצל בנו ודוק היטב:

דף ע"ב. כש"ס דלא נשיב להו רוח צפוני'.
התוספו' נתקשו על מ"ש
בספרי דבגנותן של ישראל דיבר הכתוב ומה
שתירצו הוא דחק ועיין מה שתירצו בקדושין
דף ל"ז ע"ב ואני בעניי דרך דרש תירצתי בנחל
קדומים ס"ה בהעלותך ע"ש בס"ד:
דף ע"ו. דרש רבא סאי דכתיב אז אמרתי
הנה באתי במגילת ספר וכו'.
עמ"ש בשמחת הרגל רות דף ט' ובמ"ש התוספות
ד"ה כתנאי ע"ש דף ל"ז מ"ש בס"ד:

תשבי יתרץ קושיות ואבעיות. והגם כי הרב יעב"ץ ז"ל בס' לחם שמים סוף עדיות הלעיג על זה לא ראה דבם' הקדוש קנה כתב כן גם הרמב"ם ז"ל בשני פרקים שלא נדפסו בהקדמתו לפי' המשנה והמה בכתובים כתב כך. וא"כ הדרן לחקירתו אמאי אליה זכור לטוב לא פשיט כל תיקיו שבש"ס. ונראה דאלו הנביא זכור לטוב אשר היה מתגלה לאמוראים לא היה בכל בחינותיו. ואשר יתרץ קושיות ואבעיות הוא אליהו הנביא זכור לטוב בכל בחינותיו ומצאתי סמך לזה מדברי רבינו האריי ז"ל ומדברי מו"ה חסד לאברהם ואם כן במתיבתא דרקייעא צריך שיהיה בכל בחינותיו:

שוב נזכרתי מה שכתבתי בהגהת הוהר דפוס ליוורנו בסוף האדרא רבא דף קד"ם ע"ב במ"ש אליהו זכור לטוב לרשב"י שלא היה יכול לבוא לאידרא שהיה עסוק עם רב המנונא סבא וז"ל ואע"ג דנמצא בכל ברית מילה של כל ישראל שם שולח ניצוצ אחד אבל לרב המנונא ובאידרא היה צריך להיות בכל בחינותיו. מהר"י צמח ז"ל עכ"ל. ואם כן זה כונת מהר"י צמח ז"ל דבמתיבתא דרקייעא צריך שיהיה בכל בחינותיו וכששולח איזה ניצוצות בכל מילה שיש בישראל אינו יכול להיות במתיבתא דרקייעא. ואיברא דלבי מהסס בעיקר דברי הרב מהר"י צמח ז"ל הנו':

אמנם לפי דבריו ז"ל אתאן לדידן דזה שאומרים שמועה מפיו מה שכר הוא זה דשפתותיו דובבות והרי אם זכה להיות במתיבתא דרקייעא אצל הצדיקים בעוד דשפתותיו דובבות אית ליה פסידא מחידושי מתיבתא דרקייעא על דרך שכתב הרב מהר"י צמח ז"ל:

אכן תדבר פשוט מאד דהצדיק הזוכה לזה הגה נפשו רוחו ונשמתו קביע להו עידנא ושם ינוחו בצל החכמה במתיבתא דרבנן. וניסף עוד דהגוף אשר בקבר כשאומרים שמועה מפיו יבא לו רוח חיוני ושפתותיו דובבות החדש הווא. והבי דייקי רבנן לומר שפתותיו דובבות בקבר דככה יעשה לגוף אשר בקבר. וכן כתבו

התוס' בסוגיין וז"ל אגורה באהלך עולמים כשנשמתו בשיבה של מעלה שפתותיו נעות בקבר כאלו מדברות נמצא דביטע אחת דר בשני עולמים עכ"ל ודברינו בכלל דברי קדשם: דף ק"ג. אמר רבי יוחנן ז' בעילות בעל אותו רשע וכו'. קדמונים אחזו צער

משום יתובי דעתא בהני בי תרי דהכי אמרי' ז' בעילות וכו' ורז"ל במדרש אמרו ותבסו בשניכה שמי' כה שלא נגע בה ונראין הדברים סתראי נינהו [ומ"ש מהר"ש בן הרשב"ץ ז"ל בסוף קינטרס מלחמת מצוה דף ל"ה והמניה שם כתב שכ"כ מהר"ר יהודה עחיאל ז"ל הרואה יראה כי אין בדבריהם כדי שביעה]. וראיתי להרב הגדול מהר"ר יוסף דוד ז"ל דבא לכלל ישוב כמ"ש גורי האריי ז"ל דנודמנה שם שידה בין רגלי יעל ושכב עם השידה דוקא ח"ס כאשר כרע שם נפל שדוד מ"סון שידה שהיה באותו מעשה שדוד מחובר עם השידה. אינ שדוד לשון כיוה שנשלל סיסרא מניצוצי הקדושה שהיו בראשו ויעל כחצה יחלפה רקתו והציצת ניצוצות הקדושה אשר בראשו ומאלו הניצוצות שבראשו יצא ר' עקיבא כמ"ש רבינו האריי ז"ל והו תורף דברי הרב מהר"י דוד ^{אוצר החכמה} ז"ל ע"ש באורך.

ולפי הדרך הראשון שפירש שדוד פירוש מחובר עם השידה אפשר כי רע לעומת טיב כי שדי היא ביסיד בקדושה ובסטיא ווא שדוד כמו מספר שדי ור"ת באשר כרע שם הוא שכב. וס"ת היא מדע כלומר ששכב עם מדע כי הוא חלקו. ודרך צחית אפשר כי רמז שכבר הוא נוטה למות חוה שכב מדע ע"ד שאמרים רז"ל שכיב מדע שציה יכ'.

ואולם הדרך השני נחה הימנו והוא פלורית לעין אשר בזה תנוח דעתנו בקושיא עצומה שהקשה הגאון הרב מגן אברהם ז"ל בפירו זית רענן על הילקוט ביהישע משם הגאון מהר"ר ישראל לפי שאמרו בגמרא דר' עקיבא יצא מסיסרא וכתב הרמ"ק ז"ל מזה שבא על יעל דהא ר' עקיבא סבר דגוי ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר. ומה שתירץ שם יש להשיב